

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/65/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319011481
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2319011481.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a členov senátu Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Andrey Kondllovej, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. X.X.XXXX v C., trvalé bydlisko obec D., tohto času zariadenie sociálnych služieb E., F. XXX, F. G. B., pre prečin porušovanie domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno e) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno b) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta voči rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 22.3.2023, sp. zn. 27T/141/2019, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12.10.2023 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Galanta (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 22.3.2023, sp. zn. 27T/141/2019 uznal obžalovaného A. B. (ďalej len „obžalovaný“) za vinného zo spáchania prečinu porušovanie domovej slobody podľa § 194 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno e) Trestného zákona v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno b) Trestného zákona na tom skutkom základe, že v čase od 13:45h dňa 21.02.2019 do 01:00 hod. dňa 10.03.2019 v obci Neded, cez neuzamknuté oplotenie rodinného domu s. č. XXX prešiel k zadnej časti domu, rozbil sklenenú výplň na dvojkrídlovom okne, okno si následne otvoril a nezisteným spôsobom a predmetom ohol železnú mrežu na okne, vošiel dovnútra rodinného domu, kde odcudzil z jednej z miestností z dámskej kabelky rôzne zlaté šperky v hodnote 600,- EUR, finančnú hotovosť vo výške 150,- EUR, a z miestnosti kuchyne odcudzil rôzne potraviny a alkohol v hodnote cca 200,- EUR, čím svojím konaním spôsobil poškodenie H. I. J., trvale bytom G. XXXX, krádežou škodu vo výške 950,- EUR a poškodením zariadenia škodu vo výške 50,- EUR, napriek tomu, že bol za trestný čin krádež v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 0T/71/2017 zo dňa 03.04.2017, právoplatným dňa 03.04.2017.

Okresný súd za to obžalovaného odsúdil podľa § 194 odsek 2 Trestného zákona s použitím na § 37 písmeno h), m), § 38 odsek 2, 4, § 42 odsek 1, § 41 odsek 1 a za súčasnej aplikácie § 39 odsek 1, odsek 3 písmeno e) Trestného zákona na súhrnný a zároveň úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 odsek 2 písmeno b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Podľa § 42 odsek 2 Trestného zákona súd zrušil výrok o treste uloženom obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/35/2020 zo dňa 10.6.2020, právoplatným dňa 10.6.2020. Obžalovanému bol podľa § 60 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona uložený aj trest prepadnutia vecí – sekery s drevenou rukoväťou o dĺžke 50 cm. Podľa § 76 odsek 2, § 78 odsek 1 Trestného zákona súd uložil obžalovanému ochranný dohľad v trvaní 1 rok. Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenie H. I. J. škodu vo výške 1.000 eur.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa obžalovaný vzdal práva podať odvolanie, aj za osoby oprávnené v jeho mene podať opravný prostriedok, avšak prokurátor podal odvolanie čo do výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Prokurátor podané odvolanie písomne odôvodnil podaním doručeným okresnému súdu dňa 19.4.2023 a uviedol v ňom, že podľa jeho názoru neboli splnené podmienky na aplikáciu § 39 odsek 1 Trestného zákona. Obžalovaný sa vyhýbal trestnému konaniu, musel na neho byť vydaný zatykač a až potom bol zistený jeho pobyt v zariadení sociálnych služieb, pričom sám obžalovaný zmenu adresy na doručovanie neoznámil. Súd s ohľadom na zdravotný stav pribral do konania znalca, aby zistil, či je obžalovaný schopný osobne sa zúčastniť pojednávania, pričom zo znaleckého posudku vyplynulo, že je schopný zúčastniť sa konania na súde bez zhoršenia, či ohrozenia jeho zdravotného stavu. Prokurátor považoval vypracovanie znaleckého posudku za nadbytočné. Znalecký posudok nebol spôsobilým podkladom na posudzovanie zdravotného stavu obžalovaného na účely ukladania trestu, pričom predmetný posudok ani nič nehovorí o tom, aká je závažnosť zistených ochorení, ich prognóza a či je liečba možná v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody. Niektoré zo zistených chorôb u obžalovaného mali zrejme len prechodný charakter, napr. preležanina, stav po infekcii Covid 19, stav po infekcii močových ciest, stav po zápale pľúc, iné mohli mať chronický charakter, ktoré pri liečbe nepredstavujú závažné obmedzenie, ktoré si navyše zavinił samotný obžalovaný – alkoholová choroba pečene. Ak obžalovaný trpí ochoreniami, tieto nie sú výnimočnou okolnosťou. Obžalovaný sa k trestnej činnosti nepriznal, je 19-násobným recidivistom, ktorý páchal trestnú činnosť od roku 1998. Prokurátor považoval uložený súhrnný nepodmienený trest odňatia slobody vo výmere už vykonaného trestu za neprimerane mierny, fakticky rovnajúci sa upusteniu od potrestania. Prokurátor navrhol napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušiť a obžalovanému uložiť primeraný a zákonný trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Obžalovaný sa k písomne odôvodnenému odvolaniu prokurátora vyjadril prostredníctvom obhajcu a uviedol, že na niektoré hlavné pojednávania sa nedostavoval, lebo bol hospitalizovaný a pripútaný na lôžko. S názorom prokurátora, že znalecký posudok k zdravotnému stavu obžalovaného nemožno v konaní použiť, nesúhlasil, nakoľko ide o dôkaz, ktorý bol vykonaný v súlade so zákonom. Pokiaľ mal prokurátor pochybnosti o záveroch znaleckého posudku, či jeho aktuálnosti, mal navrhnúť výpoveď znalca. Obžalovaný má ochrnuté dolné končatiny, čo nie je bežné ochorenie. Obžalovaný navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť.

Za účelom prejednania odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 12.10.2023, ktorého sa zúčastnil prokurátor a obhajca obžalovaného. Obžalovaný, ktorý bol o verejnom zasadnutí upovedomený, žiadal, aby sa toto konalo v jeho neprítomnosti. Po oboznámení správy o stave vecí sa pristúpilo ku konečným návrhom, keďže krajský súd dokazovanie nedopĺňal, nakoľko v tomto smere žiadne návrhy neboli. V rámci konečných návrhov prítomný prokurátor navrhol odvolaniu v celom rozsahu vyhovieť a obžalovanému uložiť primeraný a zákonný trest odňatia slobody v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby. Obhajca obžalovaného navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť, keďže boli splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu a takto uložený trest spĺňa všetky funkcie trestu. Obžalovaný sa verejného zasadnutia nezúčastnil.

Podľa § 315 Trestného poriadku, o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 odsek 1 Trestného poriadku, odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 odsek 3 Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 odsek 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 odsek 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku, odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací na podklade podaného odvolania preskúmal napadnutý rozsudok a zistil, že odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonom stanovenej lehote a proti výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Následne s poukazom na ustanovenie § 317 odsek 1 Trestného poriadku krajský súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému výroku o treste, v tomto smere prokurátor namietal, že znalecký posudok, ktorý dal vypracovať súd na zistenie, či je obžalovaný schopný zúčastniť sa hlavného pojednávania, nebol spôsobilým podkladom na posudzovanie zdravotného stavu obžalovaného na účely ukladania trestu. Proti tejto námietke prokurátora sa krajský súd prikláňa k argumentácii obhajoby, že pri použití ustanovenia § 39 odsek 1 Trestného zákona, Trestný poriadok neustanovuje konkrétny výpočet dôkazov, ktoré je možné, resp. nemožné zohľadniť. Znalecký posudok, ktorého vypracovanie zadal súd na posúdenie zdravotného stavu obžalovaného vo vzťahu k tomu, či je schopný sa zúčastniť hlavného pojednávania, bol dôkazom vykonaným v súlade so zákonom a bolo ho možné použiť ako dôkaz aj pri rozhodovaní o treste, pričom v zmysle ustanovenia § 2 odsek 11 Trestného poriadku, súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrholi. Námietka prokurátora o nadbytočnosti znaleckého posudku, či toho, že mal byť použitý na iný účel, je nedôvodná. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam možno skonštatovať, že okresný súd vykonal dokazovanie vo vzťahu k napadnutému výroku o treste procesne správne a v rozsahu dostatočnom na spravodlivé, stavu veci a zákonu zodpovedajúce rozhodnutie.

Pokiaľ ide o primeranosť a zákonnosť výroku o treste, je potrebné pripomenúť, že pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva

ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnuť podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ustanovením § 34 odsek 4 Trestného zákona prihliadnuť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatela i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatelom, či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatela neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel oprávnene nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatela je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatela pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

Pokiaľ ide o okresným súdom uložený trest, tak okresný súd správne ukladal obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody k trestu uloženému obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/35/2020 zo dňa 10.6.2020, keďže skutok v prejednávanej trestnej veci zo dňa 21.2.2019 je v súbehu so skutkami vo veci Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/35/2020 zo dňa 17.11.2019 a 11.12.2019, pričom Okresný súd Bratislava V trestný rozkaz doručil obžalovanému skôr ako spáchal skutok v prejednávanej trestnej veci. Okresný súd taktiež správne postupoval, keď obžalovanému ukladal súhrnný trest podľa zásad na ukladanie úhrnného trestu s poukazom na § 41 odsek 1 Trestného zákona, pričom trest ukladal podľa najprísnejšie trestného ustanovenia § 194 odsek 2 Trestného zákona, kde je trestná sadzba 1 rok až 5 rokov, keďže pri ostatných trestných činoch, ktoré boli v súbehu, je nižšia trestná sadzba. Obžalovanému pri prevahe dvoch priťažujúcich okolností podľa § 37 písmeno h), m) Trestného zákona mala byť s poukazom na § 38 odsek 4 Trestného zákona zvýšená dolná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, takže mu mal byť ukladaný trest v sadzbe 2 roky a 4 mesiace až 5 rokov. Okresný súd pri ukladaní súhrnného trestu aplikoval § 39 odsek 1 Trestného zákona zohľadniac pomery obžalovaného, ktoré podrobne rozviedol a analyzoval a vo vzťahu ku ktorým mal za to, že by použitie takto zistenej trestnej sadzby bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest krajšieho trvania, a to trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, ktorý trest bol obžalovanému uložený už trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 4T/35/2020. Uložený súhrnný trest pritom nie je miernejší ako bol uložený predchádzajúcim rozhodnutím.

Prokurátor pri ukladaní súhrnného trestu okresným súdom namietal aplikáciu ustanovenia § 39 odsek 1 Trestného zákona vo vzťahu k zdravotnému stavu obžalovaného. Nemožno prisvedčiť argumentu prokurátora, že obžalovaný trpí len bežnými ochoreniami, na ktoré prokurátor poukázal, nakoľko obžalovaný má ochrnuté dolné končatiny, väčšinu času leží na lôžku a presúva sa na invalidnom vozíku. Obžalovaný je síce 19- násobným recidivistom predovšetkým k majetkovej trestnej činnosti vo forme krádeží, ale aj lúpeží, avšak jeho aktuálny zdravotný stav ako na to poukázal aj okresný súd, prakticky znemožňuje obžalovanému páchať ďalšiu trestnú činnosť. Okresný súd mal správne za to, že prísnejší súhrnný trest odňatia slobody by bol pre obžalovaného neprimerane prísny a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Rovnako prísny súhrnný trest ako predchádzajúci úhrnný

trest okresný súd posilnil uložením ochranného dohľadu v trvaní 1 roka, počas ktorého bude vykonávaný dohľad na obžalovaným.

K výroku okresného súdu o treste treba podotknúť, že pri ukladaní súhrnného trestu sa vo výroku neuvádza, že ide zároveň o úhrnný trest, nakoľko súhrnný trest sa ukladá podľa zásad na ukladanie úhrnného trestu, čo súd správne vyjadril v paragrafovom znení poukazujúc na § 42 odsek 1 a § 41 odsek 1 Trestného zákona, avšak je nadbytočné uvádzať slovné, že pri súhrnnom treste ide zároveň o úhrnný trest.

Pokiaľ ide teda o druh a výmeru trestu, okresný súd postupoval správne a zákonne, keď obžalovanému uložil súhrnný trest odňatia slobody rovnako prísny ako predchádzajúci úhrnný trest zohľadniac najmä zdravotný stav obžalovaného v kontexte jeho trestnej minulosti. Ani krajský súd nepovažoval za nevyhnutné na obžalovaného vplývať uložením prísnejšieho súhrnného trestu odňatia slobody v rámci upravenej trestnej sadzby. Takýto postup si nevyžaduje ani účinná ochrana spoločnosti. V podrobnostiach zdôvodnenia uloženého súhrnného trestu krajský súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresným súdom, ktorý podrobne a v kontexte všetkých súvislostí zdôvodnil uložený druh a výmeru trestu.

Okresným súdom uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov vzhľadom na osobu obžalovaného možno považovať za primeraný a spravodlivý.

Proti výroku o treste prepadnutia veci prevzatého z predchádzajúceho rozhodnutia a uložení ochranného dohľadu prokurátor nebrojil a krajský súd nezistil žiadny zákonný dôvod na zásah do takto uloženého trestu, či ochranného opatrenia.

Okresným súdom vymierané tresty vo svojom súhrnne považoval krajský súd za zákonné, primerané a spravodlivé, ktoré splnia svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie. A preto krajský súd odvolanie prokurátora ako nedôvodné postupom podľa § 319 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 odsek 4, § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.